

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

ערעור 13/24 הפועל אוסישקין תל אביב נ' איגוד הכדורסל

הפועל אוסישקין תל אביב

- המערערות

ע"י עו"ד חיים יצחקי

- נ ג ד -

איגוד הכדורסל בישראל

- המשיב

- ע"י עו"ד איתמר ליפנר, תובע משמעותי

פ ס ק ד ין

1. הפועל אוסישקין תל אביב [” הפועל ת”א”, ”הקבוצה” או ”המערערות”] הועמדה לדין משמעותי בשל התנהגות בלתי ספורטיבית ופרועה של אוהדיה בסדרת משחקי הדרבי שנערכו בחודש יוני שעבר. שיאה של ההתנהגות המפרה מגולם בעובדה שאוהדי הפועל הדליקו עשרות אבוקות במהלך המשחק השלישי בסדרה. כמה מן האבוקות הושלכו מן היציע העליון (מקום מושבם של אוהדי הפועל) לעבר יציע תחתון (מקום מושבם של אוהדי מכבי ת”א).
2. ביום 7.7.2024 ניתן פסק הדין של בית הדין המשמעותי. עונשה של המערערות נקבע להיות הפחתת נקודה ממאזנה בעונת המשחקים הבאה וסגירת היציע המערבי באולמה למשך ששה משחקים בעונת המשחקים הבאה, כאשר שניים מאותם משחקים הינם משחקי הדרבי הביתי מול מכבי תל אביב. נוסף לכך קנס בסך 20,000 ש”ח.
3. הערעור סובב את רכיבי העונש של הפחתת נקודה וסגירת היציע המערבי.

עיקר טיעוני המערערות

4. ניתן לתחום את טיעוני המערערות לשלושה עיקרים: (א) יחס ענישה בלתי מידתי; (ב) שינוי הבעלות בחברה כמפתח לשינוי דפוס ההתנהגות של אוהדים נטולי רסן; (ג) לרכיבי העונש הללו עלולות להיות השלכות קשות על מעמד הקבוצה ותוכניותיה להשתלב בליגה האירופית הבכירה.

יחס ענישה לא מידתי

5. הפועל ת”א אינה מתעלמת מן העובדה שהקבוצה נדרשה, במהלך עונת המשחקים הקודמת, חזור ושנה, פעמים רבות יותר מכל קבוצה אחרת, לדין משמעותי בשל התנהגות פרועה של אוהדיה. בכלל זה כתבי האישום הושתתו כמה וכמה פעמים על הצתת אבוקות והשלכתן אל מעבר ליציע אוהדי הקבוצה. אין חולק על הסכנות המרובות שגלומות בהפרות התקנוניות ממין זה.
6. הטענה העיקרית היא שהפרות שעולות כדי התנהגות פרועה של אוהדים הן גם ”נחלתן” של קבוצות אחרות (הפועל חולון, הפועל ירושלים ומכבי תל אביב). אלא שבעוד שעונשי הקבוצות האחרות נגזרו באורח מתון ומידתי (במיוחד במקום שבית הדין התרשם מצעדי מניעה עתידיים שהוצעו לפנינו מפי באי

כוח הקבוצות), אין גוזרים דין שווה להפועל תל אביב שהוכיחה ומוכיחה שהיא נוקטת את אותם צעדי מניעה ממש.

7. בא כוח המערערת סקר לפנינו את "ההיסטוריה הענישתית" של הפועל חולון והראה שלמרות מעשי הפרה חוזרים ונשנים, נגזרו לקבוצה עונשים מתונים; בוודאי מתונים ביחס לעונשים החמורים שנגזרו למערערת. כך הדבר גם ביחס ל- הפועל ירושלים. בא כוח המערערת מכנה גישה זו "אכיפה בררנית" שייתכן שהיא מכוונת.

8. שינוי הבעלות בחברה כמפתח לשינוי דפוס ההתנהגות האוהדים משך שנים רבות החזיקה עמותת אוהדי הפועל תל אביב במעין בעלות או שליטה בקבוצה. בקיץ 2023 נרכשה הבעלות המעשית בידי איש העסקים עופר ינאי שהשקיע עשרות מיליוני ש"ח ברכישה וממשך להשקיע מיליונים נוספים בתפעולה ובתפקודה השוטף של הקבוצה.

9. לשינוי שהתרחש משמעות רבה. מבנה הבעלות הקודם יצר לכל הפחות מראית עין של ניגוד עניינים בין הקבוצה לאוהדים בכל מה שקשור בפעולות המניעה של הפרות הסדר באולמות. לשון אחר: האוהדים, כבעלים, נדרשו לפעול כנגד עצמם. לעת הזאת הוסרה מראית העין הבעייתית. מר ינאי כמי שבוודאי יבקש להגן על השקעת העתק שלו, לא יחשוש מנקיטת כל פעולה נדרשת כנגד אוהדים סוררים.

10. כוח ההרתעה שיווצר כתוצאה משינוי מבנה הבעלות עשוי להרתיע ולמנוע הישנות ההפרות. מוצע לראות בכך נסיבה שמאפשרת הקלה בעונש.

גזרה שתמיט השלכות קשות על מעמד המערערת

11. למלחמת חרבות ברזל היו, ישנן ויהיו השלכות כבדות משקל על התנהלות הפועל ת"א. הקבוצה לא יכלה ועדיין אינה יכולה לקיים את משחקי הליגה האירופית בישראל. הדבר נכרך במעמסה כספית עצומה. האוהדים, שרובם ככולם אינם שותפים למעשי הפרה, נתונים בחשש מתמיד שהשקעתם ברכישת מינויים תרד לטמיון, בין היתר בשל כך שבשל הענישה לא ניתן יהיה לקיים משחקים רבים באולם הביתי.

12. להפחתת הנקודה משמעות קשה. בליגה צפופת צמרת עלול חסרונה של נקודה אחת למנוע מהפועל תל אביב הישג ומיקום בליגה שיאפשר לה השתתפות במשחקי הליגה האירופית הבכירה. לכך השלכות שרשרת של אובדן מקורות הכנסה חשובים ובשרשרת למנוע את ההתפתחות המקצועית של הקבוצה.

פעולות מניעה

13. בא כוח הפועל ת"א ציין את הפעולות וההשקעות המרובות שהקבוצה נקטה בהן כדי למנוע את ההתנהגות המפרה של האוהדים. ראשונה בהן השקעה כספית של מאות אלפי שקלים לשכירת שירותי אבטחה (בעיקר כמות גדולה מאד של שוטרים ששכרם ממומן בידי המועדון), סדרנים ואמצעי ביקורת קפדניים שונים. לבד מכך נערכו פעולות הסברה בקרב ארגוני האוהדים, הוצאו הודעות גינוי והסתייגות מן ההפרות ונקטו פעולות לסייע למשטרה לאתר את מפירי הסדר.

14. חרף ההשקעה העצומה, מעשי העבירה לא נמנעו ולא סוכלו, בין מחמת אוזלת יד המשטרה ובין מחמת הקושי האובייקטיבי לאתר מפירי סדר בודדים מתוך קהל גדול מאד של צופים במשחק¹.

¹ במהלך הדיון נערכה פנייה טלפונית של מר עופר ינאי אל בית הדין בהמלכה נתבעה מכבי תל אביב להתנצלות אישית כלפי מר ינאי בשל עובדות חסרות שחר ופוגעניות שהוטחו בו. מהלך כזה חורג ממסגרת הדיון ולא לנו לענות בו.

עיקר טיעוני תובע האיגוד

15. עונשה של הפועל ת"א נגזר תוך מתן דגש לחומרה היתרה, רבת הסיכונים שאפיינה את התנהגות האוהדים. פעולות ההתפרעות של אוהדי הפועל היו לאין ערוך חמורות יותר מאלה של קבוצות אחרות שנכשלו באותן עבירות.
16. הפועל תל אביב נענשה במידה הראויה הן בשל חומרת עבירותיה, הן בשל העדר שיתוף פעולה מלא עם גורמי חקירת הפרות הסדר והן בשל כך שלקחי העבר לא הופקו ועונשי תנאי שונים ומגוונים לא הועילו.
17. אין מקום לטענה שהפועל ת"א מופלית לרעה בענישה. בית הדין השקיע מאמץ רב לבדיקה השוואתית בין הפרות אוהדי הפועל לאלה של מכבי. בית הדין מכיר גם את מעורבות קבוצות אחרות במעשים כאלה והוא ידע לאבחן בין המקרים.

דין והכרעה

18. בית הדין המשמעתי גזר את עונשה של המערערת תוך מתן תשומת לב לכל רכיבי ההתנהגות המפרה ותוך השוואה להתנהלות המפרה של אוהדי מכבי תל אביב. בית הדין שקל את כל הנסיבות הסובבות שגלומות בטיעוני המערערת שהוצגו למעלה מכאן.
19. אין מקום לטיעון ה"פנקסני" שהשמיע בא כוח המערערת. מלאכת גזירת הדין בזיקה לתחרות ספורטיבית אינה יכולה להיות מושווית ל"סרט נע" במפעל שמייצר ושונה את ייצורם של רכיבים שונים במתכונת אחידה. פועלו של בית הדין אינו ערוך כמין דף אקסל שמנפיק ענישה סטנדרטית אוטומטית.
20. העיקרון המנחה בענישה משמעתית נגזר מ"עקרון ההלימה" המנחה את הענישה פלילית לאמור: **"קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העברה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו"** (סעיף 40 של חוק העונשין תשל"ז – 1977) (ההדגשה לא במקור). עקרון ההלימה מגלם ממד של "אחידות" (סטנדרטיות) לצד "יחידנות" (אינדיווידואליות). העבירות של התנהגות בלתי ספורטיבית של אוהדים ושל התפרעות אוהדים מתפרסות על פני מגוון רחב מאד של התנהגויות. הדבר מצדיק ענישה פרטנית ולא דפוס ענישה אחיד. האפשרות להשוות בין מקרה אחד למשנהו, בין משחק למשחק ובין התנהלות קהל אוהדים של קבוצה אחת לקבוצה שנייה, מוגבלת מאד. הענישה אינה נגזרת כמין תרופה שהיא תרכובת כימית של חומרים במינון מסוים.
21. הפועל ת"א ספגה עונש שהולם את חומרת התנהגות אוהדיה. אין כל הצדקה לאמירות שמרמזות על "אכיפה בררנית" שמכוונת להפלות לרעה את הפועל תל אביב דווקא.. אמירות כאלה מבקשות להסיט את מרכז כובד האחריות ממבצעי ההפרה והקבוצה האחראית להם אל בית הדין בבחינת "עכברא גנב? חורא גנב". בית הדין אינו מבצע "מדיניות אכיפה". הוא דן בעניינים השונים שמונחים לפניו. אין הוא "בורר" עונשים בהתאם לזהות או מיהות המועדון הנאשם.

22. העמדת המערערת לדין משמעתי מושתתת על תקנון המשמעת שרואה את הקבוצה כאחראית למעשי ההפרה של אוהדיה. יש קושי טבוע כפול בתפיסה שמענישה את הקבוצה בגין מעשים שלא היא ביצעה. ראשית הקבוצה נושאת בעונש בשל התנהלות שאין לה שליטה עליה. שנית, העונש שמוטל על הקבוצה אינו משפיע על האוהד שהתפרע. ממילא העונש מאבד מכוחו המרתיע ואין בו כדי להבטיח את מניעת הישנות העבירה.

23. הבעייתיות האמורה מוכרת. יגיעה רבה מושקעת (באיגוד ובאיגודי ספורט אחרים בארץ ובעולם) בניסיון לפתור את הבעייתיות הזאת. לא ידוע לנו דבר קיומה של נוסחה פורצת דרך בעניין זה. נוסחת

פלאים כזאת לא נמצאה בטיעוני המערערת. הבקשה להקל בעונשו של המועדון כמוה כהתרת הרסן שמבססת אנרכיה באולמות הכדורסל.

24. כל עוד אין פיתרון טוב יותר למציאות הקיימת, מתקיימת ביסוד הענישה הנחה שהכבדת היד על הקבוצות תוליך למאמץ מוגבר מצדן להניע פעילות מונעת לפני מעשה ולאחריו. מדבר זה נשמע גם היפוכו; הקלה יתרה בענישת הקבוצה תגביר את רפיון המעש שלה.

25. האמור למעלה מודגם בתוצאה המאכזבת של קבלת בקשת החנינה של הפועל תל אביב מיום 10.1.202. בהחלטת נשיאות בית הדין העליון נאמר:

”אנו רואים ממש ובמיוחד סיכוי בהלוך הרוח בקרב הקבוצה ואוהדיה בעקבות האסון הנורא שגרם לפריצת המלחמה.

הפועל תל אביב איננה הקבוצה היחידה שאוהדים שלה נפלו קורבן למתקפת הטרור ואיננה היחידה שאוהדים שלה נפלו בקרב. עובדה זו אינה גורעת מעוצמת הפגיעה בהפועל תל אביב ובקהל אוהדיה. פגיעה זו הייתה ל”מן המפורסמות”. אי אפשר היה שלא להבחין במאות ואולי אלפים מאוהדי הקבוצה שגדשו את בתי העלמין בהלוויות שנערכו לקורבנות הטרור. זה אינו עניין פעוט ערך (טריוויאלי).

יש יסוד לסברה שאותו חלק מקהל אוהדי הקבוצה שנטל חרות לעצמו חזור ושנה לבצע פעולות מסוכנות של השלכת אבוקות באולם כדורסל, הפנים את מוראות הטרור הרצחני ומבין כעת שיש מצבים ונסיבות שמצריכים הפעלת אמצעי עשן ואש יתר על פני אולם הכדורסל ויש אויב שעוינותו ומסוכנותו גדולה אלפי מונים מזו של קהל הקבוצה היריבה.

ניתן וצריך לקוות שההפנמה הזאת תוליך לשינוי מהותי בהתנהגות האוהדים במשחקים בכלל ובמשחק הדרבי הקרוב בפרט. דומה לנו שהסיכוי מצדיק נטילת סיכון”

26. ההתרחשויות בסדרת משחקי הדרבי אירעו לאמר פרוץ המלחמה ואמרי שניתנה החלטת החנינה שכל כולה תקווה להפנמה ויישום הצורך לקיים משחקי כדורסל בדרך תחרותית הוגנת בלי התפרעות אוהדים. מתברר שהאוהדים פורעי הסדר לא הבינו דבר ולא הפנימו דבר. הקבוצה בפנייתה לחנינה נשענה על זיכרון קורבנות יום הפרעות שהיו אוהדים מובהקים של הקבוצה. מתפרעי סדרת הגמר פוגעים בקדושת זיכרון אחיהם האוהדים שנפלו. הם הפרו את האמון. הבושה והחרפה היא נחלתם ואין מקום להמיר אותה בטענות ובטיעונים כלפי בית הדין ופסיקתו.

27. **מן הטעמים האמורים הערעור נדחה.**

ניתן ביום ד' אב, תשפ"ד (8 אוגוסט, 2024) ויישלח לצדדים בדוא"ל

ד"ר אסף הראל
חבר בית הדין

עו"ד שרון סתיו
חברת בית הדין

השופט, פרופ' עודד מודריק (בדימוס)
נשיא בית הדין